

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobců: a) S. F.
 b) nezletilá K. F.
 c) nezletilá A. F.
 d) nezletilý D. F.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
 se sídlem Nad Štolou 936/3,170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. října 2019, č. j. OAM-1021/ZA-ZA11-K02-2018, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadli žalobci včas podanou žalobou. Namítli, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byli jako účastníci zkráceni na svých právech, proto rozhodnutí žalovaného napadají v celém rozsahu výroku o neudělení mezinárodní ochrany. Mají za to, že žalovaný porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (ve vazbě na § 2 odst. 4 téhož zákona). Dále porušil ustanovení § 2 odst. 1 správního řádu, jelikož nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, ustanovení § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, neboť nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci - rozhodnutí tak nelze považovat za přesvědčivé. Žalovaný měl porušit i ustanovení § 50 odst. 4 správního řádu, jelikož nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, ustanovení § 52 správního řádu, jelikož neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci a ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění napadeného rozhodnutí neobsahuje úvahy, jimiž byl žalovaný veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu. Žalobci jsou rovněž toho názoru, že bylo porušeno ustanovení § 12, 14 a 14a zákona o azylu. Proto navrhovali, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalobci nesouhlasili se závěrem správního orgánu, že jim v zemi původu nehrozí pronásledování, resp. vážná újma ve smyslu § 12 a 14 zákona o azylu. Správní orgán dle jejich názoru nedostatečně zjistil skutkový stav věci, v důsledku čehož vyvodil nesprávné závěry o neexistenci azylově relevantního nebezpečí v zemi původu. Zároveň se měl při hodnocení těchto otázek odchýlit od ustálené judikatury správních soudů.
4. Nesouhlasili rovněž se závěrem žalovaného, že žádost o mezinárodní ochranu podali účelově. Argumentace účelovostí je navíc pro posouzení takové žádosti irelevantní a nemůže být důvodem k jejímu zamítnutí. I v takovém případě měl žalovaný zjistit řádně skutkový stav věci a své rozhodnutí v tomto směru řádně odůvodnit, což dle žalobců neučinil.
5. Ve zcela obecné rovině pak zůstal jeho závěr, že žalobci měli a mají v zemi původu možnost využít vnitřní ochranu či vnitřní přesídlení. Žalovaný nerespektoval zásadu „*benefit of doubt*“ a bez opory v dokazování rozporoval tvrzení žalobkyně a) obsažená v její výpovědi. Přitom k závěru o nevěrohodnosti žalobkyně a) nebo její výpovědi nedospěl. Měl tedy uvedenou zásadu bez dalšího aplikovat.
6. Závěry žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení považují žalobci za nesprávné a nepřezkoumatelné, protože se vůbec nezabýval faktory relevantními pro správné posouzení této otázky. Náзор žalovaného, že pomoc vnitřním uprchlíkům byla na Ukrajině normálním jevem, nemá dle jejich mínění oporu ve správním spisu. Přitom se rozhodně nejedná o skutečnost obecně známou. Mnohé prameny naopak ukazují na zcela opačný postoj ukrajinské veřejnosti k vnitřně přesídleným osobám.
7. V návaznosti na to s odkazem na akademickou studii „*Migration and the Ukraine Crisis: A Two-Country Perspective*“ a zprávu Mezinárodní organizace pro migraci „*Nationale Monitoring systém report On The Situation Of Internally Displaced Persons JUNE 2018*“ konstatovali žalobci některé závěry z těchto dokumentů, zejména že se na Ukrajině zhoršuje situace v oblasti zaměstnanosti vnitřně přesídlených osob, že se pro tyto osoby stává finančně nedostupnou zdravotní péče a že tyto osoby bývají v mnoha případech

diskriminovány, ať už na trhu práce, na trhu s bydlením, v oblasti zdravotnictví, při interakci s ostatním obyvatelstvem a i v přístupu k úřadům.

8. Pokud jde p úmrtní list manžela předložený žalobkyní a), z něhož neplyne příčina jeho smrti, žalobci uvedli, že bylo úkolem žalovaného, byl-li přesvědčen o nedůvodnosti jejich žádosti, tvrzení žalobkyně a) o příčině manželovy smrti věrohodně vyvrátit, což neučinil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný se vyjádřil k podané žalobě přípisem ze dne 18. 12. 2019. Dle jeho názoru v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro žalobkyni a) a její nezletilé děti je obava z návratu do vlasti pro vyhrožování neznámými osobami a snaha legalizovat pobyt na území České republiky. Žalobci nebyli dle jeho názoru ve své vlasti vystaveni dlouhodobému, opakovanému a systematickému negativnímu jednání, které by ve svém souběhu dosáhlo intenzity pronásledování, ve zcela zásadní míře snížilo kvalitu prožívání a vyvolalo silný pocit o celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti jejich situace. Poukázal na to, že tvrzené obavy žalobců ve své skutkové podstatě nevykazují žádné náznaky či rysy, které by ukazovaly na pronásledování z pohledu čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice.
10. Pokud jde o namítanou nevraživost jejich sousedů, kteří rodině nadávali do zrádců pro poskytnutí dočasného zázemí rodině z Luhanska, neshledal žalovaný v tomto ohledu azylově relevantní skutečnost. Kromě těchto slovních výpadů v roce 2015 nebyla žalobkyně a) vystavena žádnému konkrétnímu příkoří. Možnosti řešit svou situaci dostupnými prostředky vnitrostátní ochrany nevyužila.
11. K okolnostem úmrtí manžela žalobkyně a) žalovaný konstatoval, že jestliže měla podezření na příčinu jeho smrti v důsledku konfliktu s neznámými osobami, měla tuto skutečnost bezprostředně oznámit na policii, která danou událost mohla důkladně prošetřit. Na podporu svého azylového příběhu doložila úmrtní list manžela, který informace o příčině smrti neobsahoval. Nelze dle žalovaného opomenout, že podle oficiálního vyjádření nemocnice příčinou smrti bylo upadnutí do kómatu pro zvýšenou hladinu cukru.
12. Rozhodnutí o opuštění Ukrajiny učinila žalobkyně a) po vyhlášení válečného stavu v listopadu 2018. Svou vlast s dcerami opustila zcela bez potíží o několik dnů později. Žalovaný zdůraznil, že veškeré doložené dokumenty posoudil rovněž i ve vztahu k ustanovení § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu, nicméně ani v tomto případě nezjistil, že by je bylo možné považovat za prokazující skutečnost bezprostředně hrozící vážné újmy v případě návratu žalobců do země původu.
13. Probíhající vojenský konflikt, který se dotýká veškerého obyvatelstva bez ohledu na rasu, národnost či politickou příslušnost, nelze zařadit mezi důvody relevantní z hlediska možnosti udělení azylu. Podle vládních i nevládních výročních zpráv nedocházelo ani v roce 2015, ani 2018, k bezpečnostním incidentům v žádné z dalších ukrajinských oblastí kromě oblastí Luhanské a Doněcké. Žalobkyně a) s dětmi žila naposledy v Ivanofrankivské oblasti Ukrajiny nacházející se pod plnou kontrolou ukrajinské centrální vlády a podle uvedených zpráv nedocházelo zde k žádným bezpečnostním incidentům. Dle žalovaného žalobkyně a) ani neuvedla v této souvislosti žádné objektivní překážky či problémy, kterým by s dcerami čelily a které by bylo možné označit za azylově relevantní důvody.

14. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Jednání soudu

15. Při jednání soudu dne 14. 7. 2020 zůstali účastníci řízení na svých stanoviscích. Soud při jednání provedl důkaz listinami, které žalobkyně a) přiložila ke svému podání ze dne 30. 1. 2020 a kterými se snaží prokázat snahu integrovat se do české společnosti a svůj rozvinutý soukromý život na území České republiky. Z těchto podkladů dle jejího názoru rovněž plyne, že ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte je v nejlepším zájmu jejích dětí zůstat v České republice a pokračovat ve studiu.

16. Jednalo se o následující listiny:

- rozhodnutí ředitele Gymnázia v Rychnově nad Kněžnou o přijetí žalobkyně b) ke studiu (čl. 28)
- pololetní vysvědčení žalobkyň b) a c) (čl. 29-30)
- Dohoda o účasti žalobkyně a) v projektu Zvýšení šance uprchlíků na získání zaměstnání (čl. 31-33)
- Dílčí smlouva o poskytnutí individuálního kurzu českého jazyka žalobkyni a) (čl. 34)
- Dílčí smlouva o možnosti žalobkyně a) absolvovat rekvalifikační kurz (čl. 35)
- Osvědčení o rekvalifikaci žalobkyně a) (čl. 36)
- Osvědčení VŠE v Praze o uznání vysokoškolského vzdělání žalobkyně a) v České republice (čl. 37)
- Úmrtní list manžela žalobkyně a) s českým překladem (čl. 38- 40).

17. Žalobkyně a) dodala, že v době, kdy došlo k incidentu mezi ní a neznámými muži (listopad 2018), studovala starší dcera školu zhruba 100 km od jejich bydliště, proto měla strach, aby se jí něco nestalo, neměla ji na blízku. Strach o děti byl hlavním důvodem pro odchod z vlasti.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

19. V přezkumném řízení krajský soud ověřil následující rozhodné skutečnosti, přičemž měl na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k

případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

20. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobkyně a) podala jménem svým i jménem žalobkyň b) a c) žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 1. 12. 2018. Jménem žalobce d) ji podala dne 26. 8. 2019. Krajský soud dodává, že výpověď žalobkyně a) učiněná v průběhu správního řízení je poměrně obsáhlá. Proto nepovažuje za nutné, aby ji opisoval v úplnosti. V podrobnostech tak odkazuje právě na obsah protokolu o výpovědi žalobkyně a), ta vzhledem k nízkému věku jejích nezletilých dětí s jejich výsledkem nesouhlasila. Krajský soud souhlasí se žalovaným, že tato skutečnost právě s ohledem na nízký věk dětí průběh správního řízení ani zákonnost rozhodnutí ve věci neovlivnila.
21. Pouze ve stručnosti krajský soud shrnuje, že žalobci jsou ukrajinské státní příslušnosti i národnosti. Žalobkyně a) nebyla nikdy členkou politické strany ani nebyla politicky aktivní. Pochází a žila v Ivanofrankivské oblasti, povětšinou v obci Ťapče, po svatbě s manželem ve městě Bolechiv. Do listopadu 2015 pracovala jako účetní, poté vykonávala různé práce. V roce 2015 přivezli do jejich města mnoho lidí z Luhansku. Jí se zželelo jedné těhotné paní s dvěma malými dětmi a tak přemluvila manžela, aby je vzali k sobě domů. Rodina u nich žila 4 měsíce, v průběhu té doby jim sousedé nadávali, že jsou zrádci. Pak se rodina odstěhovala. V říjnu 2015 viděla několikrát, jak před jejich domem na manžela čekají nějací muži. Domnívala se, že jde o neshody v práci, manžel jí tvrdil, že je vše v pořádku. Začátkem listopadu ovšem přišli tři muži v civilním oblečení přímo k nim domů. Ona se na radu manžela schovala v jiné místnosti. Po jejich odchodu našla manžela zbitého v krvi na zemi. Přestože byl převezen do nemocnice, dne 11. 11. 2015 zemřel. V nemocnici jí pouze řekli, že se dostal do kómatu kvůli zvýšené hladině cukru. Z předloženého úmrtního listu nebylo možné příčinu smrti manžela žalobkyně a) zjistit. Zda policie smrt manžela vyšetřovala, si nepamatuje, ona sama se na ni neobrátila na radu svého otce.
22. Následně několik let žila s dětmi bez problémů. V listopadu 2018 k ní ale měli před jejím domem přistoupit tři muži, donutili ji zajít do chodby domu, kde ji přitlačili k zrcadlu a vyhrožovali jí, že pokud ještě jednou přijme někoho z Luhanska, zabijí ji i děti. Muže neznala, neví, jestli šlo osoby, které napadly jejího muže. V reakci na to se rozhodla ihned odjet s dětmi z Ukrajiny, prodejem šperků získala peníze na cestu. Na polici se o pomoc neobrátila, protože by jí určitě nepomohla a ona měla strach. Jiné problémy v zemi původu neměla, ani její děti.
23. V průběhu pobytu v cizineckém středisku se seznámila s jiným žadatelem o mezinárodní ochranu z Kuby, se kterým počala žalobce d), po jeho narození však jeho otec zmizel. O návratu do vlasti neuvažuje, nemá na to peníze. Při seznámení se podklady shromážděnými pro rozhodnutí dne 15. 10. 2019 uvedla, že pokud by se musela vrátit do vlasti, bude považována za nepřítel, vraha lidu.
24. Při posouzení předmětné žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konkrétně vycházel z výpovědi žalobkyně a) a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení, a to: Informace MZV ČR ze dne 12. 6. 2018, č. j. 11866/2018-LPTP, Informace OAP Ukrajina – Situace v zemi ze dne 25. 4. 2019 a Informace MZV ČR ze dne 15. 8. 2019, č. j. 131227-6/2019-LPTP.
25. Žalobkyni a) byla dána možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí (ve

smyslu § 36 odst. 3 správního řádu) dne 15. 10. 2019. Ta této možnosti využil a k seznámení se s podklady se dostavila. Podklady, které následně žalovanému ještě doložila, však pro posouzení věci relevantní nebyly.

26. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci, který nikterak nerozporuje ani žaloba, poté dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná.
27. Krajský soud předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
28. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
29. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobcům je obava z návratu do vlasti pro vyhrožování neznámými osobami. Žalobkyně a) se rovněž netajila tím, že chce zůstat v České republice také proto, že zde mohou její nezletilé děti v klidu studovat a žít.
30. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
31. Pokud jde o udělení azylu z důvodů vymezených v § 12 písm. a) zákona o azylu, pak to nepřicházelo vůbec v úvahu, jelikož žalobkyně a) zcela jasně uvedla, že nebyla členem žádné politické strany či zastáncem určitých politických názorů. Důvody svého odchodu z Ukrajiny s touto problematikou vůbec nespojovala.
32. Nelze rovněž shledat, že by měli žalobci nárok na udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.
33. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „*pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „*státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní*

organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

34. V návaznosti na shora uvedené soud konstatuje, že: „*potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004).
35. V posuzované věci je nesporným, že žalobkyně a) se o jakoukoliv záštitu státních orgánů či policie vůbec nepokusila. A to ať už v roce 2015 (po smrti manžela v důsledku jeho násilného napadení neznámými soukromými osobami), tak v listopadu 2018, kdy jí rovněž neznámé soukromé osoby vyhrožovaly násilím vůči ní a jejím dětem, pokud opět ubytuje nějaké uprchlíky z Luhanské oblasti.
36. Žalobkyně a) přitom neměla jediný objektivně existující důvod, pro který by se mohla domnívat, že jí policejní nebo jiné státní orgány odmítnou pomoc poskytnout. Do té doby totiž neměla s jejich činností ve vztahu ke své osobě či osobám blízkým jedinou negativní zkušenost. Její vysvětlení v tomto směru navíc vyznívají dosti nevěrohodně a jsou velmi obecná a nekonkrétní. Pokud jde o incident z roku 2015, měla zůstat nečinná na radu svého otce, pokud jde o incident z roku 2018, uvedla pouze, že by jí policie nepomohla a ona měla strach.
37. Taková, v podstatě nic neříkající, argumentace nemůže obstát. V souvislosti s tím nelze přehlédnout např. závěry Nejvyššího správního soudu, které jasně deklarují, jak hodnotit skutečnosti, uváděné žalobkyní a), kdy např. v rozhodnutí ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47, uvedl následující – *„tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob a případně i z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení "pronásledování", a tedy ani azylový důvod.“*
38. Ze zpráv o zemi původu obstaraných žalovaným navíc nevyplývá, že pokud by se žalobkyně a) v situaci, v níž se nacházela, na policejní či jiné státní orgány se žádostí o pomoc obrátila, byla by taková žádost předem, bez dalšího, odsouzena k nezdaru nebo by se obrátila proti ní.
39. Žalovaný se problematikou naplnění důvodů pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu velmi zodpovědně zabýval na str. 5 až 8 napadeného rozhodnutí, přičemž s jeho právními závěry se krajský soud v zásadě shoduje a v podrobnostech na ně odkazuje.

40. Dodává, že nemá důvod nevěřit tvrzení žalobkyně a), že její manžel zemřel po fyzickém napadení soukromých osob. Daleko problematičtější se však dle jeho názoru jeví její tvrzení, že důvodem manželova napadení měla být skutečnost, že na čtyři měsíce poskytli s manželem přístřeší těhotné ženě s dětmi, kteří (s mnoha dalšími) byli deportováni do města, kde žalobkyně a) se svým manželem žila. Že tomu tak bylo, si totiž žalobkyně toliko myslí na základě následné poznámky svého otce, který obě události spojoval. Manžel žalobkyně a), přestože jej dotčené osoby měly navštěvovat již v říjnu 2015, jí však nikdy nic takového nesdělil. Jí samotné tehdy rovněž nikdo nevyhrožoval, vyslechla si pouze nadávky od obyvatel města, v němž žili. Žádné jiné indicie pro tuto svoji domněnku tedy žalobkyně a) nikdy neměla. V rozporu s touto její myšlenkovou konstrukcí je i skutečnost, že poté několik let žila s dětmi na stejném místě bez nejmenších problémů. Navíc nelze předpokládat, že jejich rodina byla jediná, kdo utečencům z postižených oblastí nabídl ve městě, kde bydleli, dočasné ubytování.
41. Pokud jde o žalobkyni a) popisovaný incident z roku 2018, krajský soud pravdivosti tohoto jejího tvrzení neuvěřil. Žalobkyně přesné datum tohoto incidentu neuvedla, při pohovoru dne 5. 12. 2018 sdělila, že se tak mělo stát „minulý týden“. Je sice pravdou, že dne 26. 11. 2018 byl na Ukrajině vyhlášen válečný stav, nikoli ovšem v Ivanofrankivské oblasti, kde žalobci žili. Soud proto považuje za málo pravděpodobné, že by po zhruba třech letech měl někdo důvod vyhrožovat žalobkyni a) násilím kvůli opětovnému ubytování někoho z Luhanské oblasti, přestože reálné obavy z opakování událostí z roku 2015 v tu dobu neexistovaly. Obecnost výpovědi žalobkyně a) ohledně této události spíše vede soud k názoru, že svůj odchod z Ukrajiny se dvěma nezletilými dětmi již připravovala delší dobu (zmiňovaný prodej šperků za účelem obstarání si prostředků k odjezdu s největší pravděpodobností zabral delší dobu, než 1-2 dny, jak by tomu muselo být dle tvrzení žalobkyně o urychleném odjezdu). Vyhlášení zmiňovaného válečného stavu a z toho plynoucí obava z uzavření hranic k němu mohly být posledním impulsem, to je jistě možné.
42. I kdyby se však události v roce 2018 udály tak, jak popisuje žalobkyně a), nejedná se z důvodů shora uvedených o azylově relevantní důvody ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu (viz body 33 až 36 tohoto rozsudku).
43. Na základě uvedených souvislostí je krajský soud přesvědčen, že žalobci nesplňují podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu, a to ani ohledně namítaného písm. b), neboť z protokolu o pohovoru se žalobkyní a) vyplývá, že žádnou pomoc u příslušných orgánů nevyhledala. Proto jí policejní složky nemohly poskytnout účinnou ochranu již z toho důvodu, že o jejích problémech nebyly informovány. Rozhodně tedy nelze z ničeho dovozovat, že by policie či jiné kompetentní orgány ústrky nebo ohrožení žalobkyně a) podporovaly, organizovaly nebo záměrně trpěly. Krajský soud shrnuje, že judikované závěry jasně předpokládají to, že dotčený se obrátí s žádostí o pomoc na orgány státu země původu, případně doloží, z jakého jasného důvodu tak nebylo možné učinit. Žalobkyně a) však zůstala zcela nečinná.
44. Nelze tedy přisvědčit žalobě v tom, že by žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a že nepřihlédl k individuálním okolnostem dané věci s ohledem na skutečnost, že žádost o mezinárodní ochranu označil za účelovou. Jak už uvedl soud shora, dle jeho mínění se žalovaný případem žalobců zabýval podrobně a své závěry ohledně neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany odůvodnil přezkoumatelným způsobem. Lze částečně přitakat žalobě v tom, že otázce možnosti vnitřního přesídlení žalobců v rámci Ukrajiny

se žalovaný věnoval toliko okrajově, bez hlubší analýzy. S ohledem na shora uvedené závěry o nesplnění předpokladů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu by však podrobnější řešení této problematiky bylo nadbytečným, ani soud se proto této otázce více věnovat nebude.

45. Krajský soud pro úplnost odkazuje ještě na závěry rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, č. j. 6A 709/2001, v němž je uvedeno, že „azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) *universálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým, těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána.*“ Ač soud žalobkyní a) uvedené skutečnosti nechce jakkoli zlehčovat, má po provedeném přezkumném řízení za to, že výše zmíněné skutkové okolnosti nelze mít bez dalšího za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.
46. Krajský soud shledal odůvodněným i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu. V tomto směru žalobci vůči napadenému rozhodnutí žalovaného žádné výtky nevznesli.
47. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
48. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).
49. Žalovaný se v souvislosti s touto problematikou zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobců a přihlédl i k jejich věku a zdravotnímu stavu. Jeho závěry jsou obsaženy na str. 8 až 9 napadeného rozhodnutí a krajský soud k nim nemá výhrady. Ostatně proti neudělení humanitárního azylu nic nenamítali v žalobě ani žalobci.
50. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
51. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého

posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

52. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobkyně a), tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za objektivní, transparentní a aktuální nejen v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, ale i v době rozhodování krajského soudu.
53. S ohledem na shora vymezený předmět přezkumu krajský soud toliko ve stručnosti konstatuje, že žalobci neuvedli a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobcům mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť Ukrajina patří mezi státy, které trest smrti zrušily, a to pro všechny trestné činy.
54. Žalovaný se vypořádal i s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, když mj. přílehavě poukázal na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle které pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by doprovodné ponížení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Žalobci popisované potíže nelze subsumovat pod výše definovanou hrozbu vážné újmy.
55. Nadto, jak plyne z podkladů, které si žalovaný před svým rozhodnutím opatřil a které jsou založeny ve správním spise, situaci na Ukrajině nelze označit za případ, kdy by státní orgány nebyly schopny a ochotny zajistit ochranu svým občanům, jak naznačili žalobci ve své žalobě. Pouhá skutečnost, že tak žalobkyně a) neučinila, nemůže odůvodňovat závěr, že by jí taková ochrana nebyla poskytnuta, resp. že by byla poskytnuta neúčinně (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 6 Azs 8/2003).
56. Krajský soud zdůrazňuje, že bylo postaveno najisto, že žalobkyně a) se po předmětných incidentech neobrátila na policii ani na jiné státní orgány s žádostí o pomoc. Neuvedla přitom jedinou svoji konkrétní negativní zkušenost s policií, z níž by mohla důvodně dovozovat, že by jí a její rodině pomoc neposkytla. Žádné předchozí zkušenosti ohledně takového typu příkoří žalobkyně a) ani její rodina neměly, neexistoval tedy jediný objektivní a rozumný důvod, proč by se nemohla na policejní orgány či prokuraturu obrátit. Na tuto možnost ale bez dalšího zcela rezignovala.
57. V podrobnostech ohledně vypořádání se žalovaného s touto problematikou odkazuje krajský soud na str. 9-11 napadeného rozhodnutí, přičemž se skutkovými i právními závěry žalovaného zde obsaženými se plně ztotožňuje.
58. Žalovaný se vypořádal i s otázkou, zda by žalobcům mohla hrozit nějaká újma

v souvislosti s tím, že v zahraničí požádali o mezinárodní ochranu. Zde odkázal na Informaci MZV ČR ze dne 15. 8. 2019, č. j. 131227-6/2019-LPTP, z níž nevyplývá, že by neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu po návratu na Ukrajinu byli nějakým způsobem perzekuováni, diskriminováni či znevýhodňováni ze strany státních orgánů či soukromých osob. Situace po návratu do vlasti po dlouhém pobytu v zahraničí je velmi individuální, tito občané však většinou nečelí větším problémům, než ostatní občané Ukrajiny.

59. Krajský soud tak plně souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobcům v případě návratu do vlasti hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, ani ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech, nehrozí.
60. Problematicke existence zákonných důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu se žalovaný věnoval na str. 11 napadeného rozhodnutí. Konstatoval, že z informačních zdrojů vyplývá, že probíhající konflikt na východě Ukrajiny s jednotkami Doněcké a Luhanské lidové republiky má povahu vnitřního ozbrojeného konfliktu. Pokud jde o Ivanofrankivskou oblast, kde žalobci do svého odjezdu žili, pak tam k žádným bezpečnostním konfliktům nedocházelo, oblast je pod plnou kontrolou ukrajinské centrální vlády. Bezpečnostní situace je tam dlouhodobě stabilní a neměnná. Krajský soud k tomu dodává, že uvedené hodnocení je plně aktuální i pro současnou situaci.
61. Pokud jde o bezpečnostní situaci na Ukrajině, pak Nejvyšší správní soud opakovaně připomíná, že na východní Ukrajině, tj. té části země, kde se vnitřní konflikt geograficky ustálil, jeho intenzita výrazně kolísá a nelze ho hodnotit jako tzv. totální konflikt vykazující vůči žadatelům o mezinárodní ochranu konkrétní individualizované nebezpečí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 – 33, ze dne 25. 9. 2017, č. j. 5 Azs 134/2017 – 24, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 2 Azs 226/2017 – 31, nebo ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 Azs 112/2017 – 42, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017 – 35, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017 – 27 nebo ze dne 24. 9. 2018, č. j. 5 Azs 55/2017-27 atp.).
62. Navíc žalobci bydleli před svým odjezdem v Ivanofrankivské oblasti, tedy v oblasti, která je plně pod kontrolou ukrajinských státních orgánů a shora zmíněné ozbrojené konflikty zde neprobíhaly, neprobíhají ani neexistuje taková akutní hrozba do budoucna. Nutno také zdůraznit, že žalobci v podstatě žádné obavy v tomto směru ani nevznášeli a netvrdili. Žalobkyně a) pouze obecně uvedla, že by byli po návratu do vlasti považováni za nepřítelů lidu. Krajský soud proto uzavírá, že neshledal ani existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
63. Závěrem žalovaný zdůvodnil, jakým způsobem dospěl k závěru, že vycestování žalobců není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Ani k těmto závěrům nemá krajský soud výhrad.
64. Pro udělení doplňkové ochrany dle § 14b odst. 1 zákona o azylu zákonné předpoklady dány nebyly.
65. Krajský soud proto na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu),

žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobcům nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

66. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobcům, kteří ve věci úspěch neměli. Žalovaný se však náhrady nákladů řízení vzdal.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 14. července 2020

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce